

KECSKEMÉTI LAPOK

Előfizetési díj: Egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 50 kr., negyed évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 12 kr.

Hirdetmények jutányosan számíttatnak. — Nyilttéri közlemény soronként 30 kr.

Bélyegdíj minden beíratás után 30 kr.

Politikai és társadalmi hetilap.

Szerkesztőség: V. Klapka-úteza 162. Telefon sz. 106
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal: III. Jókai-úteza 186. Telefon sz. 81
hová az előfizetések, hirdetmények és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Az új iskolaév kezdetén.

Már valamennyi iskolánkban megindult a tanítás munkája; itt felszaporodott, ott megcsappant tanulóság özönlik a kultúra szent templomaiba. Új tanerők működnek a két gimnáziumban s a tanulók nagyobb része oda húzódott. A múlt napokban szülők és beiratkozó diákok elevenítették meg az iskolák környezetét. A beiratások alatt sajátos képet ölt városunk.

A rossz esztendő jeleként megfogytak a növendékek a reáliskola és a polgári leányiskola első osztályában. De a gimnázium nem vesztette el azért vonzó erejét. Örveudetes, hogy a műveltségre való törekvés eleven lakosságunkban és a délvidék családjainál, a hol a gyermekek nevelésére és tanulására nagy gondot és áldozatot fordítanak. De helytelen irány, hogy e törekvés a gimnáziumot, az u. n. „úri pályák“-ra nevelő intézetet tekinti legfőbb céljának. Azor túl már nem halad oly tempóban a szakiskolák felé.

A szülőknek olyan bizonyítvány kell, a mely gyermekeiknek a legszeleesebb körű foglalkozásokhoz nyit utat s ez a gimnáziumi. Kiböngészték ezt már a Ferenczy-féle „Életpályák“-ból, ebből a mód felett kapós pályaválasztási útmutatóból. Hogy a sok közül csak kis

töredék jut igazán jó álláshoz, az nem riasztja vissza a többieket. Hátha nekik is kedvez a szerencse. De egy pár év múlva be kell látniok, hogy fiuk nem tud haladni az iskolában és kiveszik. Hanem azért lateinernek érzi magát az ilyen felemás gimnázista is.

Minthogy a modern élet és közgazdaság óriási szükségletéhez szakképzett emberek kellene, ha nem akarunk a külföldhöz folyamodni, a kormány gondoskodott megfelelő szakiskolákról, hol kellő előképzettséget nyerhet ki-ki. De bizony élenyésző csekély számmal mennek oda ifjaink, míg az egyetemi tanfolyamok túltömöttségét halljuk mindig felpanaszolni.

A tanítói és tanítónői pályák, a vasúti, póstai s távirdai tanfolyamok szintén túl vannak tömve, mert ezek is közhivatalra képesítenek. Hivatalnoki állásra szánja a legszegényebb szülő is a fiát. Vajjon győzik-e majd anyagilag, a kiváló képesség meg van-e a fiúban, azzal ugyan kevesen törődnek. Hogy milyen sok az ügyvéd és milyen óriási a száma a legkisebb közhivatalra pályázóknak, azt kevesen fogják fel praktikus oldaláról. Nálunk a városi kis hivatal ilyen asyluma minden félbe maradt gimnázistának.

Igaz, hogy a szakpályákra vezető középfokú iskolák száma nem nagy, de

a reáliskola negyedik osztályából elmehet a tanuló minden olyan szakintézetbe, melyet a kormány a földmivelés, ipar és kereskedelem érdekében fölállított. Ezekbe nem sokan tódulnak és a ki ott végez, hamarabb jut előnyös állásba, mint az, a ki a gimnáziumot járja. És még is, hová siet előbb a szülő? A gimnáziumba s csak ha onnan kiszorul, viszi fiát savanyú képpel a reáliskolába.

Még sok idő fog elfolyni, míg a magyar társadalom a szakiskolákat s előkészítő iskolákat sűrűn felkeresi. Addig nem is szaporíthatják azokat, mert mindig maga az élet dönti el, mire van szükség. A polgári iskolák reformja vagy megszüntetése fölött azért nem tud még megállapodni a közoktatási politika.

Istenem, mi lett volna, ha Wlassics miniszter állami leánygimnáziumot állított volna fel. A nőknél is megindult volna a tolongás, a kritikátlanság, a felemás iskolázás, a mit a fiúknál sem lehet már fékezni. A mi polgári leányiskolánk, főleg ha betetőzik az V. és VI. osztálylyal, a magyar nőnek a legjobb s épen elegendő műveltséget adja meg. Ép ezért nem egészséges tünet, ha megfogyott a kezdő tanulók száma.

Nem mondjuk ezzel, hogy a tanuló ne menjen a gimnáziumba. Menjen oda, a ki komolyan készül a hivatalnoki és

A KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA.

Hervadáskor.

Nem bánt engem a hervadás,
A szomorú lombhullatás,
Sem az avar zörrenése,
Sem az égnek szürkesége.
Himes rétnék sziepompája,
Erdő, mező virulása,
Édes dana a bokorban, —
Nem kérdezem én most: hol van?

Tavaszi életkeltő lehe,
A nyár fénye, a nyár heve,
Hova lettek: mért kérdezzem?
Utánok mért sajnálna lelkem?
Hisz te itt vagy, gyöngyvirágom,
Én mindenem, boldogságom,
És a hol vagy, ott van minden,
A mi nekem üdvem, kincsem.

A hol te vagy s a mi tiéd,
Az enyém is s lelkem hitét
Örömfény bearanyozza,
Mikor látlak mosolyogva.
S elképzelem, hogy az élet
Örökké tart és enyészet,
Hervasztó lehelletével,
Ide hozzánk so'sem ér el.

So'sem ér el, soha, soha,
A mig látlak mosolyogva
S boldog szerelmet eserélve
Velem, gyönyörökben élve.
De ha arczod mosolyt nem hajt
És érezesz hervasztó bajt:
Reám esap az ősz egyszerre . . .
Óh bár csak így so'se lenne!

Minke Béla.

Az életből.

— Rajz. —

Két mankót adtak a hóna alá és elbo-
csájtották.

Luceskos tavaszi idő volt. A háztetőkről
csurgott a víz, a megolvadt szennyes hó za-
varos vize kis erekben folydogált a népes
útezőkén, nem kis bosszúságára az elegáns
lakk cipők viselőinek.

S a nyomorék, a mint a kórházat el-
hagyta, a mankókra támaszkodva ment előre
két-három lépést, majd ismét megállt, bambán
meresztve kiállt szeméit maga elé; majd félve,
hogy elesszik a sikamlós kövezeten és a
mankók szokatlan használatától kifáradva,
nekidült valamelyik ház falának.

Egész vagyont az a pár krajczár ké-
pezte, a mit a kórház-igazgató adott neki e
szavakkal:

— Itt van, fogja! Addig is, mig könyö-
rületes emberek, vagy valami foglalkozásra
talál, igyekezzék kijönni belőle.

Könyörületes ember! Foglalkozás! Milyen
könnyű e pár szót oly embernek kimondani,
ki biztos kenyere tudatában nem vesz magá-
nak időt a nélkülözésekkel telt életről gondol-
kozni; a ki nem törődik azzal, vajjon mi
lesz holnap ennie?

De az ilyen nyomorék, ki a nagy város
pokoli zajában a mellette elhaladó ezer meg
ezer ember között, mindmegannyi ismerős
arezra bukkan, kik őt ezen új alakjában szán-
dékosan nem látszanak ismerni, hol találjon
ez könyörületre?

Vagy ki ad ennek az emberi formájából
kivetkőzött lénynek foglalkozást?

Távozzon a városból, hogy ismeretlen
helyen talán majd megél? Hol vegyen pénzt
elutazni? Gyalogoljon mértföldekre, mikor
egyfolytában tíz lépést nem képes megtenni?
Kolduljon?

Ó, ki ez előtt még néhány hónappal jó
módban élt, a nélkülözés ismeretlen fogalom
volt előtte s ha koldúst látott háza küszöbén
megjelenni, büszkén adta neki pár krajczárt

kereseti pályákra; de maradjon el onnan az, a ki csak a csekély munkával járó nagy fizetésre sóvárog. Mindnyájunknak buzgón kell dolgoznunk a haza felvirágoztatásán. A komoly munka emberének tisztelet, bármily iskolából került is ki.

Oszoljon meg a diákság. A helybeli róm. kath. és ev. ref. főgimnáziumok sok derék polgárt adtak városunknak, a túltömöttség ott csak az alsóbb osztályok baja. Az áll. főreáliskola végzett növendékei mind jó állású férfiak. Eljut tehát ezéljához mindenki, ha arra való, bármely iskolát látogatta, csak ne erőszakolják annyian a gimnáziumot.

El vagyunk rá készülve, hogy szavunk siket fülekre talál. De majd eljő annak ideje, hogy a szülők intelem nélkül is helyesen fogják iskoláztatni gyermekeiket. Ez még soká lesz, ép oly soká, mint a szakiskolák szaporítása. De akkor a gimnáziumot sem fogják annyian ostromolni, mert a szerényebb polgári családok a különféle ipari és más szakiskolákban nagyobb biztosítékot találnak majd gyermekük jövőjére.

A most megkezdett tanév pedig legyen újabb fejlődés városunk közművelődésében. Gimnázista és realista helyesen választotta legyen a tehetségeinek megfelelő iskolát. Adjanak az intézetek munkás és helytálló ifjakat társadalmunknak, akkor nem zúgolódnak a tanulók megoszlása ellen. Különben szerencsére olyan közoktatásügyi miniszterünk van, a ki a gimnázium-látogatás túlzását tisztán látja és nem tesz engedményeket ezen fölülte káros előítéletnek. Lankadatlan buzgalmat tanárainknak és tanulóinknak az új iskolaévben.

Vivant! crescant! floreat! —a.

Fővárosi divatlevél.

— A Divat Ujság-ból. —

A mikor a lomb sárgulni kezd és az ős szelére az első levelek a földre hullanak, a nyári ruhák rikitó színpompáját is a tompább, az őszi hangulatnak jobban megfelelő színek kezdik felváltani. Egyelőre ugyan még csak a nyári vagy múlt tavaszi ruháinkat igazgatjuk egy kissé össze, hogy a kezdődő őszi évadot áthidaljuk velük az új őszi szövet és ruhaforma minták megérkezéig. Legjobb ilyenkor egy-egy tompa egyszínű ruha, a melyet egy kissé rikitó színű szalag vagy bársony nyakdiszszel iparkodunk élnékíteni. Az új őszi és téli évadra való kelmék mintái ugyan már most is láthatók, de még is még egy kicsit korai az idő a megrendelésekre. A már tavaly is divatos és ismert kasmir és posztókelmek mellett az erősen rovátkos (ripsz) és puha angol bársonyszerű kelmék divatosak, a melyeknek mozaikszerű finom mintája divatszín és lila, olív és rézszín, zezeda és eperszín összeállításban látható. Van borvörös vagyis lilavörös alap fekete kereszteződő csikkokkal, a melyeken a minta puha bársonyos, hosszúszerű. A skót koczkás angol szövetnek minden rendbeli kiadása divatosabb mint valaha. Nem rosszak a széles koczkás bordürrel beszőtt kelmék sem, csak hogy egy kissé nehéz az elkészítésük, mert bizonyos formához köti a szabót.

Csudálatos, hogy a divat gyors és széles változás mellett a fekete-fehér szín összeállítása oly sokáig megmarad közkedveltségűnek. A legszebb ezek közül és legdivatosabb a fekete csipke (chantilly) fehér selyemalj fölé. Varrják ezt pedig csipkeszővetből, a mely csipkefodorral vagy bodorral végződik vagy egyes összeállított esarpok vagy régi csipke mantilok és kendőkből. A kinek van, természetesen előszedi ilyenkor a dédanyáiról reámaradt igazi csipke holmiját azoknak nagy irigységére, a kik kénytelenek gyári (noha azért ritka szép) csipkével beérni.

A mi a formákat illeti, hát a szoknya egyelőre szűkebb, kerek, rövid, a derék majdnem kivétel nélkül a balra átkapcsolt bluzderékforma és a kaczer kis boleroforma, az új világ szűk, rendesen keresztbe ránczba húzott a felsőszöve. Különben pedig nagyon hajlunk az ugynevezett „tailor made“ (férfi szabó vagyis szabólegény által varrott) angolos egyszerű ruha féle, a melyet legújában a zsakett helyett egy double szövetből hatalmas csuklyával készült nagy őszi gallér egészít ki. Az ilyen duplán szöött kelme

elég vastag arra, hogy minden bélést fölölegessé tegyen és a színétől teljesen elütő koczkás, vagy csikós, vagy egyszín visszája igen helyes csuklyát, vagy hajtókadiszst képez.

A kerek köpeny és kabát egyformán divatos az őszi, jó ha mindegyikből van. A kabát persze melegebb és jobban óv a hűlés ellen, mert a gallér alá hiába, ha hosszú is, csak befúj a szél, az pedig, nálunk, tudjuk, hogy bőven szokott fújni. Diszesebb gallérok bársonyból készülnek prémdiszszel. Nagyon felkapják ez idén a perza prémhez családásig hasonlóra szöött bongyor-kelméket is.

A kalap, a diszesebb, most is zseniliafonás fölé emelkedő toll és csipkedisz, sok-sok pillangóhimzéssel. Csipke-kendőből, arany gipűrcsipkéből és ragyogó selyemszalagból szárny-szerűen felallogatott csokrok szintén igen kedveltek. A forma szeszélyesen ezerféle és teljesen szabadjára van hagyva, hogy ki milyenre akarja tüzőgetni és diszitetni kalapját, ezt a nélkülözhetetlen toillett-kiegészítőt.

*

Babaruha.

Itt az őszi, itt az iskola beiratások ideje, itt a takarékos anyák kemény megpróbáltatásának az ideje is. Azt kell nézni, hogy a fiuk, lányok mit tettek teljesen tönkre, miből nőttek ki, mit kell a nagyobbikról a kisebbeknek adni és mit lehet egy kis toldással és bővítéssel még ez idén is használni. Mind ezen fölmerülő nehézségekben nincsen kedves kis lapunknál hivebb tanácsadója és kiegészítője az anyáknak. Egy kis forgatással minden fölmerülő kérdésre találnak benne feleletet, mintát, jó tanácsot. A legegyszerűbb iskolába járó ruhától kezdve a parádés ruháig mindenről van gondoskodva. A sötétkék, sötétvörös, sötétzöld a gyermekek szebb ruháira való színek. A mindennapi ruhára nem lehet az apró vagy nagyobb skót koczkás angol kelménél jobbat ajánlani. Tartós színben és szövetben egyaránt és nem könnyen piszkolódik. Nem ajánlhatom eléggé, hogy minden jó kelme vásárlásánál legalább 1 méterrel többet vegyenek a szükségesnél, hogy esetleges balesetek, vagy kitoldások alkalmára legyen tartalékban, mert ritkán lehet utána kapni.

*

Fehérnemű-divat.

A fehérnemű formáján nem igen szokott a divat sem változtatni. A mi változatoság van rajta, azt inkább a diszítés különféle alkalmazásával érik el. Legújában az annyira elterjedt és használt csipke-diszítés mellett az öreg anyáink idejében annyira kedvelt túll-

eltitotta neki, hogy máskor is oda merészelve lábát tenni, mondván:

— Dolgozzál barátom! A mai világban nem eszünk ingyen kenyeret.

Ő kolduljon?

A gazdag kereskedő, kinek egész életküzdeme abból állt, hogy felnöve apja oldalán tétlenül, megházasodott, hozományul kapott egy jól jövedelmező üzletet és beteges felesége oldalán a pénztár piros bársony fauteuil-jében ülve reggeltől estig a pénzt szedte?

Persze, mikor felesége elhalt s ő az arany-szabadság pirkadó hajnalának örvendve, a demi-monde hölgyei társaságában borba megpezsgőbe „fojtotta“ színlelt bánatát, fizikai és erkölcsi ereje kimerült, üzletét teljesen elhanyagolta és magaviseletének gyászos következményeként rövidesen — megbukott.

Egyszerű, majd mindennapi történet ez, a minők sűrűn megjelennek a napilapok újdonság-rovatában:

„N. N. ismert nevű kereskedő több ezer forintig megbukott és . . .“ vagy nem tudjuk mi lesz vele, vagy az újvilágba vitorlázik szegény emberek bőre árán szerzett néhány ezressel, vagy főbelövi magát . . .

Hátra hagyott levelében azután azt hozza fel okul, hogy gyöngének érzi magát az élet további küzdelmeinek elviselésére.

Nem jobb e, ha az ilyen emberektől megszabadul a társadalom?

Mig összetett kezekkel várja a pénz hullását és az az ölébe hullik, tetszik neki az élet. Mihelyt dolgozni kell, kidől — „gyöngének érzi magát“.

Az a biczegő nyomorék ebbe a kategóriába tartozott.

Mikor a törvény emberei megjelentek nála és üzlete ajtajára ráütötték a hivatalos pecsétet, dühösen kifakadt a sors mostohasága, az emberek kapzsisága ellen és tehetetlen dühében magán állt bosszút — leugrott a második emeletről.

Nem halt meg. Talán ebben a körülményben érte utól a nemezis bosszuló karja?

Összetört tagokkal, eszméletlenül szedték fel és beszállították a kórházba. Két hétig élet-halál között lebegett, majd magához tért, kihallgatták és ő felelt:

— Meguntam az életet. Tönkre mentem, dolgoznom kellett volna és én erre képtelen vagyok.

Mig benne feküdt, addig aztán kint „elvégezték“ minden dolgát.

Most mit csináljon? Hova forduljon? Zsebében esőrgött az a pár fillér, a mit kapott, de ő nem hallja azt.

Messziről egy régi jó barátját látja meg.

Eszébe jut, hogy ez az ember majd minden napos vendége volt; hátha szerez valami foglalkozást, vagy valamiképp segít rajta?

Elébe vánszorog; az felismeri és hirtelen visszafordul.

Talál egy másikat. Az nem látja meg, csak mikor már megszólítja:

— Józsai barátom, hát nem ismersz rám?

— Ni! Károly, hát te vagy? És Uram Isten! Ilyen állapotban! Mit csináltál?

Mintha nem tudná! És látszik, hogy szeretne már szabadulni.

— Kedves barátom, — amaz körülnéz, hogy nem hallja-e valaki, — én is tettem neked elég szivességet; tedd meg, keress neked valami állást.

— Nagyon szivesen, — hanem most bocsáss meg, nagyon sietős dolgom van. Majd fölkereslek. Isten veled!

És meg sem várja, mig amaz kezét nyújtja, vagy a találkozás helyét kitzüze.

De ő mindebből semmit sem vesz észre. Csak mikor látja, hogy összes ismerősei kikerülik, hogy a kit megszólít, úgy tesz, mintha nem is hallaná, csak akkor csüggeszti le fejét és törül le egy könyvet sáppadt, beesett arcáról.

Megáll egy időre, majd újra ránehezedik két új barátjára és megy . . .

behuzásnak kezdenek a finomabb fehérneműn helyét szorítani. A jó erős tüllalapon fényes fonállal remek betét- és csipkemintákat dolgoznak, a melyet aztán ingre, nadrágra, alsószojnyára, de még finom ágyneműre is alkalmaznak. A divatos paplanlepedő széles áthajtását és a rendes két vánkost gazdagon ékítik a szép sűrű leveles mintával behuzott tüllbetéttel és csipkével. A vánkostok közül a felső természetesen mindig annyival kisebb az alsónál, hogy az utóbbi fodra mintegy keret veszi körül a felsőt. A foddal sokan nem toldják és szélesítik ki a vánkost, hanem hogy le ne csüngjön, inkább beljebb varrják, hogy a vánkostnak a szélég érjen.

A cíhával, vagy takaróval vagy a nélkül használt plumeau (lábdunya, plüme) rendszeren selyemből készül, hogy könnyebb legyen. Sokan persze erre is csipke vagy tülltakarót tesznek, a mely a felső felét egészen befogja. A legegyszerűbb ágyneműnél is megkivánja a divat, hogy minden szegés lyukacsos vagy legalább suplikavarással legyen dolgozva.

Az asztalneműre minden jó háziasszony nagy súlyt fektet. A divat most a nagylevelű minták felé hajlik. Parádés asztalneműt készíteni sem lehet széles a jour (lyukacsos) szegély nélkül. A kávés- és teászobrok szintén széles szegéssel készülnek rojt helyett. Ez utóbbiak még nagyjából színes szövésben valószínű selyemfényvel készülnek.

Ida.

Állat históriák.

A fehér elefántnak Hátsó-Indiában Bangkokban temploma van, mandarinok szolgálnak körülötte, eledelét tiszta aranyedényekben kapja, testén arany és ezüst a szerszám; ha kijár, ernyővel védik a fejét a nap hevétől. Úgy van szokva, hogy minden reggel napfölköltekor fölemeli aranyozott ormányát és trombitászerű hangjával imára inti a népet. Koreában a tigris szent állat, de olyan szentek közé tartozik, a melyektől csupán félni kell, — az ország jelvénye az. Kínában meg a sertés szent állat és természetes halállal múlik ki, nem mint nálunk, sőt a esontjait tiszteletből megégetik, mint a papokét.

A régi Egyiptom egész esomó állatot részesített istenítiszteletben. A heliopoliszi szent állatok közzé tartozott a bika, a fekete tehenek, az oroszlan, a macska, a fehér koca. Van is bebalzsamozott ilyen állatmaradvány elég. 1890 februárban egy londoni kereskedő ház 180 ezer darab macska múmiát hozatott

Egyiptomból spodium gyártási ezélből; ezt a macska-temetőt 1889 nyarán földözte föl egy fellah és annak tartalmát 57 frankon adta el a helyszínén, honnan nilusi hajó szállította a deltáig. Diodorus görög író azt beszéli, hogy az ő idejében (Julius Caesar kortársa volt) Egyiptomban egy apisz-bika eltemetés pompája 100 talentumba (245,500 frtba) került. Az Anubisz istenség sakálfejű volt, szent állatképp tisztelték is a sakált.

Annyira bolondja lovának a turkomán, hogy lelkesültségében sem apját, sem anyját nem iemeri, ha lóháton ülhet. Az arabnál is minden fölött kedves a ló, kivált ha kitartó az a futásban; azt hiszi pedig, hogy a sárga meg a pej a legkitartóbbak, hogy a szürke hamar elpusztul, a fekete hamar fárad.

A fürdő vendégek sokat kedveskedtek Wight szigeten annak a szárnak, mely ott 100 m. mély kútból teljes 50 éven át húzta az ivóvizet; nála nagyobb példányt Anglia a legmondosabb tenyésztés mellett sem birt el érni, — majd oly híres volt, mint annak idején a „csizmás macska“, melynek eltartására III. György angol király nagybátyja, a glocesteri herceg, évenként kiadandó 365 pennyt hagyományozott. Szökő esztendőben úgy látszik hosszú napja is volt a cziczának.

A londoni macska kiállításán 1890-ben a kristálypalotában 600 db. kandürt mutatnak be, egy diszpeldány belőlök 200 ezer frtért kelt el; azért oly becses Angliában a macska, hogy nincs olyan öreg lady, a ki nélküle élhetne. 1894-ben egy gazdag angol vén kisasszony 8 macskája eltartására fejenként 140 frt évdíjt hagyott végrendeletileg. A meszszinai városi tanács macskát vásárolt, hogy az az irattár egereit rendben tartsa, e szolgálatért a Miezi nevű czicza havonta 24 lira fizetést híz élelmezés czímen. Pedig a macska terjeszti a difteritist.

Nevezetes azonban a medve kultusza.

Ennek egyik vonása az, hogy Svajcz fővárosa Bern ősidők óta tart a vára egyik árkában medvéket, mint a város védőit, maga város czimere is pajzson futó medve. Janson azt említi, hogy midőn Jeso japáni szigeten az ottvaló medvének egy fehér változatát találták, rögtön a mikadonak küldték ajándékba, ki szívesen is fogadta, mert közhiedelem az, hogy az albino állatok fölmerülése az uralkodó fejedelemnek hosszú és áldott kormányzását jelenti előre. A külső világrészek embere kedveli a medvét, melyet a fejedelmek nem találtak elég formásnak arra, hogy czimerökbe illesszék; a maczkóra még a vadász sem haragszik. A Hudsonöböl melléki indiánok, mondja Charlevoix, nagy tiszteletet

tanúsítanak a medve iránt, ha pedig elejtették, fejét nagy ünnepléssel festik be és diénekkal hódolnak emlékének.

Az Amur menti gilják a medve bőrét fára akasztja és minden kigondolható tiszteletadással halmozza el, bocsánatot kér tőle, hogy megölte, sőt esküjét is medvére hivatkozva teszi. A jenisszei-vidéki osztják is vadássza a medvét, de mikor megadta neki a kegyelem döfést, melytől az véresen, mozdulatlanul hever a havon, rimánkodva borul le előtte és így engeszteli: „Megöltelek drágám, de éhes vagyok, éhes a feleségem meg a gyermekeim; oly jó vagy te, hogy megbocsátod vétkeimet“. És Szibiriában nemesak éhségből fogyasztják a medvehúst, hanem azt is hiszik, hogy eltávolítja annak élvezete tőlök a félelmet s több kedvet önt beléjük a vadászatra.

Az aino ka medvét „kimni-kamir“ (isteni) névvel illetik, mert félnék tőle és vetéseikben is nem egyszer tetemes károkat okoz; ennek elhárítása végett áldozattal törekszenek megengesztelni. Néha azonban a még fölsőbb rangú éghatalmak kedvéért a medve is kénytelen életével lakolni. Az ilyen medveünnepe nagy lakozással jár, költséges és azért az ainok ma már ritkábban tartják meg. Dr. Scheube, ki hosszabb időt töltött nálók Kiotóban, leír egy ilyent az Auszlandban. Az áldozatra szánt fiatal medvét addig tartják ketreczben, míg fejlődő ereje azt széttöréssel nem fenyegeti. Kitűzik ekkor az áldozat végrehajtása napját. Rokonok, ismerősök, sokszor az egész falu hivatalos az ünnepeyre és azok mindannyian ünnepi ruhába öltözve jelennek meg. A fiatalabb nők a medve ketreczét körül tánczolják; a kik az áldozatra szánt állatot ápolták és az idősebbek ének szóval búcsúznak el tőle. Végre egy fiatal férfi hurkot vet a medve nyakába, körülvezeti egy darab fát szorít a szájába és lenyomja a földre; ekkor rá rohannak és megfojtják, hogy vére hullása ne legyen. Kihülése után szedik ki beleit és májával együtt nyersen falják föl, velejét italukba keverik, húsa fölémésztése után kitömik a bőrét és a magasabb istenségek tiszteletére elteszik. Az ünnepegy olykor több napig tart, miközben a férfiak mulatsága az ivás, az asszonyoké pedig a tánc.

A medve fogát és körmét nemesak az osztyákok és szamojédek, hanem a nyugot-szibériai parasztok is igen hathatós talizmánnak tartják, itt ott még a esontját is használják. Erősen hiszi az osztyák vadász, hogy a becsületes tusában elejtett medvének szemfoga természet fölötti tehetségekkel ruházta őt föl, különösen erejét fokozza, bátorságot önt szívébe és bizonyára sérthetlenné is teszi; a körme, különösen az első lábának negyedik újjáról való, a mely az ember gyürűs újjának felel meg, rendkívül becses, mert akármelyik legényt égőszerelemre gyulasztja, ha a hajadon titokban megkarczolhatta vele; legalább így hiszi ezt minden szerelmes fiatal lány az Uralban. Természetes ennélfogva, hogy a medve fognak és a medve körömnek nagy ára van s hogy e két talizmán olykor jobban tüzei a vadászt, az erdők a leghatalmasabb ragadozója ellen, mint a miatta szenvedett kár.

A macskák iránt táplált hajlandóság eléggé ismeretes, de a macskazenét senki sem szereti, holott érdekes annak az eredete. V. Károly spanyol király 1549-ben Német-Alföldön mindenféle díszmenet rendeztetett fia Fülöp számára, de a „sötét herceg“-et semmi sem derítette föl. Ekkor a brüsszeli szokatlan dolgot gondoltak ki, hogy komorságát megingassák. Egy ilyen díszmenet alkalmával olyan orgonát tettek a kocsi, melynek szóló sipjai macskák voltak; minden ládába egy-egy különböző életkorú és hangú macskát helyeztek el és azok farkát úgy kötötték össze billentyűsorról, hogy a mint a medvének öltözött orgonista játszani kezdett, leirhatatlan hatású macskazene hangzott föl, mellette a tánczot majomnak, kutyanak és kis medvének öltözött fiúk járták. Hempergett a néptömeg a földön a kacagástól, de Fülöp sem tudott elnyomni egy mosolyt, talán az elsőt és utolsót, melyet a németalföldiek az ő rideg ajkán elröppenni láttak.

Hanusz István.

„Népkönyha.“

— Éhes is vagyok már. De hogy menjek én ide be? Hát ha fölismernek? beszélt magában.

Egyszerre aztán valaki a nevének szólítja. Összerezzen, fölneéz és megismeri a régi öreg hordárját.

— Kedves uram, — szól az sajnálkozó hangon — jöjjön vacsorázni; nekem ugyan ez reggelim és ebédem is még ma; majd segíték.

Gyöngéden megfogta és vezette föl a három falépesőn.

Hagyta magát. Bent leült a esavargók és nyomorék koldúsok rongyos tömegétől roskadozó hosszú padra, fizetett 10 krajczárt és „jóllakott“.

Torkig jóllakott evvel a vacsorával. Hejh! De keserű étel volt is az.

Alábbvalónak érezte magát a esavargóknál is. Azok, ha egy talicskát tolnak, vagy felsöprik egy piaci kofa árú-helyét és kapnak érte pár krajczárt, azok legalább a maguk keresményéből „élnek“.

Neki még a 10 krajczáros enivaló is alamizna volt.

Alig vette be az utolsó falatot, megkérte az öregot:

— Ugyan legyen olyan jó, segítsen le. (Azelőtt tegezte.)

Annak jó szíve volt, megtette még azt is, hogy elvezette egy ódon, kopott külsejű külvárosi házhoz, melynek kapuja fölött diszelgett ez a hangzatos fölírás:

„Hajléktalanok menhelye.“

Ide is bement, azt se tudva már, mit csinál. Fizetett megint 10 krajczárt, hogy átaludja az éjjelt.

De nem tudott aludni. Hánykolódott kemény fekhelyén, száz meg száz gondolat járt a fejében, de egyikről sem tudott magának számot adni. Gondolkozott a nélkül, hogy tudta volna min?

Reggel, mikor végre elnyomta egy kissé az álom, keményen fölrázták.

— Hé! Csak nem akar egy hatosért délig aludni?

Föltápáskodott és elment.

*

Valószínű, hogy míg az a pár garas tart, a tegnapi napot ismételteti, aztán . . .

Vagy koldul, vagy újra öngyilkosságot próbál, ha ugyan másodszor is lesz hozzá bátorsága.

Fleischer Béla.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Halálozás.** Egy kedves kis angyal, dr. Nagy Mihály orsz. képviselő úr Irénke leánya költözött el égi otthonába, nagy bánatot okozva aggódva ápoló szülői és testvéreinek. Fájdalmukat enyhítse az a közrészvét, melyet gyászol veszteségük fölött mindnyájan érzünk. Halálozásáról a család a következő gyászjelentést bocsátotta ki: dr. Nagy Mihály és neje Tóth Nina mint szülők, gyermekeik: Ilonka, Rózsika, Ivánka és Irmuska, valamint az összes rokonság nevében is mélyen megsomorodott szívvel jelentik forrón szeretett kis leánykájuk Irénkénék folyó szeptember hó 10-én reggel 8 órakor, 7 hónapos korában, két heti betegeskedés után történt elhunytát. A megboldogult kis halott földi maradványa folyó hó 12-én d. e. 10 órakor fog (IV. tized, Fürj-útcza 91. szám alatti házból) a róm. kath. egyház szertartása szerint a Szentháromság temetőbe örök nyugalomra tétetni. Kecskemét, 1897. szeptember 10. Áldás lengjen porai felett!

— **A városi színházban** nagy díszszel és művészi érzékkel berendezett közgyűlési terem, mint értesülünk október hó elejére teljesen elkészül, úgy hogy a díszfölváto közgyűlést a törvényhatóság már október hó 16-án megfogja tartani.

— **Névmagyarosítás.** Divicsék Károly pósta- és táviró főtiszt és családjának családi nevöknek Divényi-er kért magyarosítását a belügyminiszter megengedte.

— **Házasságkötés.** F. hó 8-án kötött házasságot Havasi Ferencz erzsébetfalvi kereskedő Csorba Margit kisasszonnyal, Csorba Károly kir. törvényszéki bíró kedves leányával.

— **Megbizatás.** Habina János tanár úr távozásával a városi törvényhatóságnál megüresedett hitestolmácsi állásra a tanács legközelebb tartott gyűlésén dr. Pázmány Zoltán jogakadémiai tanár urat bizta meg.

— **Halálozás.** Kudar Antal a város érdemeiben megöszült nyugalmazott pénztárnoka, a ki az utóbbi időben vejenél Makádon lakott, mint részvétellel értesülünk, f. hó 8-án meghalt. Haláláról a család a következő gyászjelentést bocsátotta ki: Alólírottak fájdalommal tudatják, hogy szeretett atyjuk, nagyatyjuk és ipjuk idősb Kudar Antal úr, Kecskemét város nyugalmazott házipénztárnoka, folyó hó 8-án délután 5 órakor 68 éves korában csendesen jobblétre szenderült. Hült tetemei a boldogultnak folyó hó 11-én reggeli 9 órakor fognak az anyaföldnek átadatni Makádon. Makádon, 1897. szeptember hó 9-én. Áldás poraira! Dr. Kudar Ottó aljárásbíró, ifjú Kudar Antal gépész, Kudar László hivatalnok, Kudar Kálmán ev. ref. lelkész, Kudar Mária mint gyermekei. Szerbit Anna, Zeizer Karolina, Tóth Erzsébet, Baksay Margit mint menyei. Fördös László ev. ref. lelkész, mint veje. Fördös Mariska, Fördös László, Fördös Lajos, Kudar Jolán, Kudar Béla, Kudar Dezső, Kudar Ernő, Kudar Hedvig, mint anakái.

— **A kecskeméti ev. ref. jogakadémia** 1897. évi szeptember hó 12-én, vasárnap, a tanítézet nyugalomba vonult érdemes tanára és volt igazgatója Csilléry Benő iránti halás emlékezővel kapcsolatos tanévmegnyitási ünnepélyt rendez, melyre a fentartótestületeket, a jogakadémiai igazgatótanácsot, a tanítézeteket, Csilléry Benő úr volt tanítványait és a tanítézetet iránt érdeklődő nagyérdemű közönséget ezúton is meghívja a tanári kar. Az ünnepély programja: Reggel 8 órakor ünnepi isteni tisztelet a ref. templomban. Isteni tisztelet után d. e. 10 órakor a kecskeméti reform. főgimnázium tornacsarnokában: 1. Megnyitó beszéd és emlékező Csilléry Benőről. Tartja dr. Kovács Pál jogakadémiai igazgató. 2. Székfoglaló értekezés. Irta és felolvassa dr. Tegze Gyula jogtanár. 3. Beköszöntő beszéd. Tartja dr. Kiss Albert jogtanár. Este 8 órakor Csilléry Benő úr tiszteletére társas vacsora a Beretvás-szálló éttermében.

— **Szini évadunk** — mint bennünket értesítenek — jövő október hó 16-án (szombaton) kezdődik. Szintársulatunk addig a

szomszédvárosokban szerepel, még pedig egész szeptember hónapban Nagy-Kőrösön, október két első hetében pedig Czegléden. A kőrösiek igen dícsérik a jól szervezett társulat művészi előadásait, úgy hogy bennünk is mindinkább erősödik az a remény, hogy a szintársulat a télen nagy művelzetet fog szervezni közönségünknek.

— **Tanévmegnyitási ünnepély.** A helybeli jogakadémiának, városunk e kiváló kulturintézményének ma délélőtt 10 órakor, a ref. főgymn. tornacsarnokában tartandó tanévmegnyitási ünnepélyére ismételt felhívjuk olvasóink figyelmét. Az ünnepélyt este 8 órakor Csilléry Benő úr tiszteletére társasvacsora fejezi be a Beretvás-szálló éttermében. Aláírási izek vannak kitéve a kaszinóban, a városi központi irodában, a jogakadémiában és Beretvás Pál úrnál.

— **A főreáliskolaba** beiratkozott 228 tanuló; anyanyelvre nézve 171 magyar, 47 német, 6 szerb, 4 román; vallásra nézve 96 katolikus, 8 izraelita, 32 ev. reform., 10 gör. keleti, 8 ágostai evang. Ma 3 mal több tanuló van, mint tavaly ilyenkor.

— **Az ev. ref. főgimnáziumban** az 1897/98-ik évre beiratott az I. osztályban 52, a II. o.-ban 33, a III. o.-ban 37, a IV. o.-ban 29, az V. o.-ban 31, a VI. o.-ban 26, a VII. o.-ban 27, a VIII. o.-ban 21. Összesen 256.

— **A Kecskeméti Kör,** mint értesülünk, legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy téli táncmulatságát „Lestár Péter-alapítvány” javára rendez; ily módon kívánván leróni hálás kegyeletét városunk felvirágozása körül oly nagy érdemeket szerzett néhai polgármester iránt s a maga részéről hozzájárulni egy ily irányú társadalmi akció kezdeményezéséhez.

— **Laptársunk,** a Félegyházi Híradó a mult számmal szerkesztőt cserélt, a mennyiben a lap szerkesztését Sente József úr, a lap eddigi szorgalmas munkatársa vette át, a kinek vállalkozásához s a félegyházi felkorbácsolt ellentétek elsimitásához sok reményt fűz a közönség.

— **A Városi Zeneiskolában** a lefolyt beiratások eredménye a növendékek örvedetes szaporodásáról tesz bizonyosságot, a mennyiben a létszám emelkedése a mult évihez képest 122%-ot tesz ki. Sajnos, hogy a karének tanfolyamra mindeddig 3 jelentkező van, holott a tanács ép azért, hogy kedvet ébreszsen a közönségben, a zenének ezen ága iránt is, a tandíjat oly csekély összegben állapította meg (egész évre 2 frt), hogy az még a kevésbbé tehetős szülőnél sem képezhet akadályt. Felhívjuk tehát a t. szülők figyelmét a karének tanfolyamra és ajánljuk, irassák be leányaikat minél tömegesebben. Beiratkozni lehet még úgy a karének tanfolyamra, mint a többi tanszakokra f. hó 15-ig naponként d. e. 9—12-ig és d. u. 2—5-ig. Megemlítjük egyúttal, hogy a tanács f. hó 6-án tartott ülésében Koller Ferencz fővárosi zenetanárt választotta meg a hegedű tanári tanszékre.

— **A helybeli Kossuth-szoborra** a következő összegek folytak be: f. év július 25. kimutatás volt 5376 frt 82 kr., f. évi aug. 20-iki népm. tiszta jövedelme 568 frt 45 kr., Kamat a „Népbank”-ban 1897. január 1 től július 1-ig 94 frt 71 kr., Deák Sándor Bpest 2 frt. Összesen 6041 frt 98 kr.

— **Új vasút.** Arról értesülünk, hogy egyik budapesti villámossági vállalat Budapestről kiindulva Lajos-Mizsén át Kecskemétig villamos vasutat szándékozik építtetni s erre nézve a költségvetést és egyéb ajánlatokat az illetékes tényezőknél már bemutatta.

— **Pacséry Odry Lehel,** európai hírnevű operaénekesünk, Sz.-Bárdossy Ilona úrnő, operaénekesnő és helyi erők közreműködésével jótékonyozásra f. hó 25-én nagy hangversenyt rendez. Részletes műsort a jövő számban adunk.

— **A Kecskeméti Jótékony Nőegylet** ezúton is köszönetet mond úgy a helybeli Dalárdának, mint a Debreczeni Dalegyletnek, az általok rendezett hangversenynek a nőegyletre eső jövedelem osztaléka: 44 frt 50 kréért.

— **A tanítézetekben** pihent erővel újólag megkezdődtek az előadások. A tanévet mindenütt istentisztelettel s ünnepélyeségek között nyitották meg. Így az ev. ref. főgimnázium ifjúsága istentisztelet után az intézet nagy tornacsarnokába gyülekezett, hol a presbiterium több tagjának jelenlétében Katona Mihály igazgató üdvözlővén az ifjúságot, hálás kegyelettel és nagy elismeréssel emlékezett meg a főgimnáziumnak érdemeiben megöszült három nyugdíjazott tanáráról: Csabay Imre, Hollóssy Zsigmond és Parragh Gedeon urakról, a kik intézetnek több évtizeden át annyi fényt, elismerést szereztek s ezzel kapcsolatban az újon megválasztott tanárokat Bíró László, dr. Lakos Béla és Német Béla urakat üdvözlővén, hazafias munkásságukhoz erőt és kitartást kívánt.

— **Csóka Sándor,** a kecskeméti színház igazgatója tudvalevőleg Nagy-Kőrösön játszik szép sikerrel jó szintársulatával, hogy közönségünk esetleges átrándulások alkalmával tájékozva legyen, a heti műsort a következőkben közöljük: Szombaton, szept. 11. Rika. Vasárnap: Betyárkendője, d. u. Hófehérke, gyermekelőadás. Hétfőn: Czigány, Markovits M. jutalomjátéka. Kedden: Szegény Jonathan Szerdán: Lili, Mátray K. jutalomjátéka. Csütörtökön: Üdvöske. Pénteken: Hunyady László halála, zónaelőadás. Szombaton: Zsidópáczka, Vihary Elemér jutalomjátéka.

— **A Kecskeméti Iparos Ujonzifjúság** 1897. szept. 19-én azaz vasárnap, Beke Imre táncstermében, felerészben a helybeli Iparos Ifjak Önképző Egylete, felerészben pedig a Kath. Legény-Egylet javára zártkörű búcsúbalat rendez.

— **A Kőrösi-útcza keramit-burkolásával** teljesen elkészültek s a lefolyt héten végleg átadatott a forgalomnak. De éppen ebből kifolyólag helyén valónak látnók, hogy a teher forgalom a Nagytemető-útczára szorítottassék.

— **A mit hiába vártunk.** Azt vártuk hiába, hogy a Nagykőrösi-útcza kövezése s az északi oldalon levő gyalogjáró kiszélesítése alkalmával a déli oldal gyalogjárója is megfelelő gondban részesül. De biz abban — úgy látszik — csalódtunk. A volt Csolnoky-ház előtt ugyan egyenesbe húzta valami jótékony kéz az aszfaltot, de a 24-ik számú ház előtt úgy hagyták, a hogy annak idejében elég rosszul megcsinálták. Sőt most már még az ültetendő fák helyeit is olyan görbülettel, illetve hajlással hagyták ki, mint a járda vonala van. Igen kérjük az illetékes tényezőket, különösen a munkálatot vezető mérnök urat, hogy e szemsértő hajlatot ne hagyja meg, mert nem lesz ám baj, ha a járda egy lábbal szélesebb lesz, az egész útcza pedig diszben nyerni fog. Egyéb görbületekről, hajlatokról, uniformokról és disztelenségekről majd más alkalommal írunk, most egyszerre sokat kérni nem merünk.

— **Hirtelen halál.** Kállai János 63 éves földmívelési napszámos f. hó 8-án a piacra ácsorogva rosszul lett s mire az orvosi segély megérkezett, meghalt. Hullája fölbontoztatván, a vizsgálat a halál okául szívhűdést konstatalt.

— **Elvetemült fiú.** L. A. 25 éves kereskedelmi akadémiát végzett ifjú, f. hó 10-én hivatalban levő atyjának lakását lakatossal fölnyitattván, ott minden elvihető értékesebb holmit összepakolván, éppen megugrani akart, mikor az esetről értesített atya rendőrökkel tért baha. Az elzüllött fiút az atya a rendőrségnek adta át, a kik a kir. ügyészséghez kísérték.

— **Lopás.** F. hó 2-án a Dunszt-féle vendéglő udvarából Stankovics István orgoványi lakos kocsijáról, míg ő távol volt, az összes szerszámokat eltolvajolta valami enyveskező kétkéz-kalmár.

— **Tűz.** Folyó hó 5-én Cseh Lajos borbási földbirtokán vétkes gondolatlanságból tűz származott, mely az istállót, benne 1 ló és 2 szarvasmarhát hamvasztott el. Az épület biztosítva volt.

Szomorú — de igaz, hogy öltözékeinkre nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékok észlelünk, sietünk azt legott eltüntetni, nehogy nagybodjék, de ha ez test egészségünkkel az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, fájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Úgyei se vetünk rá. Hát ez **vétkes könyelműség,** mely később keservesen meg hosszolja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékokból nagy lesz, épp úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. A legtöbb betegség kútforrása a gyomor rendetlen működése, a mit, idejekorán használva, Egger kellemes ízű **Sodapasztillája** csak hamar beszüntet, (1 doboz ára 30 kr.) A tüdő, torok és mellbajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyákosodással kezdődnek. Egger kitűnő ízű **Mellpasztillája** megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal (1 doboz 50 kr. és 1 frt. próbadoboz 25 kr.) Minden gyógy-szertárban kaphatók. Főraktár **Nádor-gyógyszertár.** (Dr. EGGER LEÓ és EGGER J.) Budapest, Váci-körút 17.

Közgazdaság.

Útmutatás

a sertésvészben megbetegedett sertések húsának megvizsgálására.

Két esztendő előtt a sertések között olyan betegség lépett föl, a melyre még a legöregebb emberek sem emlékeznek. A betegség az egész országban, vármegyéről vármegyére, községről községre gyorsan elterjedt. A hol kiütött, kivált a malacz- és süldőfal-kákban, óriási pusztítást okozott. Ezernyi ezer disznó hullott el; sok millió forint-ra rúg a kár, a mit a betegség pusztítása folytán a sertéstenyésztő gazdák szenvedtek.

Azt a veszteséget, a melyet a gazda sertéseinek elhullásából szenvedett, még tetőzte az, hogy ott, a hol a sertésvész föllépett, a községeket lezárták, a vásárokat betiltották. E miatt aztán nemcsak az a gazda vallott kárt, a kinek disznai elhullottak, hanem kárt szenvedett az is, a kinek falkáját a vész elkerülte. Mert nem lévén vásár: az egészséges disznót sem tudta értékesíteni; kényszerűségében úgy adta, a hogyan kérték.

Bebizonyosodott, hogy sok esetben maguknak a sertéstartó gazdáknak hibájából és vigyázatlanságából terjedt tovább a pusztító vész. A mint ugyanis ez a veszedelmes betegség valamely falkában mutatkozott: a gazda megijedt, étvágytalan szomorkodó disznait hamarosan leszúratta, hogy — a mint mondani szokták — a veszett fejszének legalább a nyelét megmenthesse, vagyis: hogy kisebb legyen a kára, a beteg disznónak legalább a húsát akarta felhasználni.

Értsük meg egymást: nem ebben volt a hiba, hisz a kármentő szándék csak dicséretes lehet. Sőt a beteg disznó gyors leölése, a kár csökkentésén kívül, a hol elővigyázók voltak, még haszonnal is járt, mert minél előbb szúrták le, annál rövidebb ideig terjedte a beteg sertés azt a ragályozó anyagot, a mely ezt a veszedelmes betegséget okozza. Hanem abban rejlett a hiba, hogy sok helyütt a betegeskedő disznót nem vették ki a falkából, ott szúrták le a többi disznó között, a hol éppen állott vagy feküdt. Evvel a könnyelmű eljárással terjesztették tovább a betegséget.

Míngyárt kiderül, hogy mikép terjedhet ilyen úton a betegség.

A tudósok kimutatták, hogy mint egyéb ragadós állati betegséget, azonképpen a sertésvészt is olyan parányi gomba okozza, a melyet csakis erősen nagyító üveggel lehet észrevenni. Ez a ragályozó anyag (a mit baktériumnak hívnak), millió meg millió számban van benne a beteg disznó vérében és avval a tulajdonsággal bír, hogy ha egy mákszemnyi rész kerül is is belőle az egészséges disznóba, ennek a testében rövid idő alatt olyan nagy mértékben elszaporodik, hogy megbetegíti, sőt a legtöbb esetben megöli a disznót.

Már most, ha az ilyen ragályozó vér, szűrés közben kifolyik: beszennyezheti és megfertőztetheti az eleséget, az ivóvizet, a fűrésztőt, a szállásnak és akolnak a földjét is. Az eleséggel és vízzel a ragályozó anyagot az egészséges sertések fölvehetik, megfertőztetik önmagukat és megfertőzhetnek más sertéseket is.

A sertéstartó gazdák különben nem csupán a leölésnél követtek el vigyázatlanul nagy hibát, hanem a beteg sertés húsának kezelésénél és felhasználásánál is. Gondatlanul jártak el a hússal, melyben szintén benne van a ragályozó anyag; máskor olyan húst és szalonnát használtak étkezésre, a melyet a betegség megrontott, sőt az emberek egészségére is károsá lett.

Szükségesnek mutatkozik ennél fogva hogy a sertéstartó közönség a helyes eljárásra kitaníttassék és mindarról tudomással bírjon, a mivel baj esetén, nagyobb bajoknak elejét veheti.

1. A beteg sertés leölése és a szűrőhely tisztogatása.

A beteg sertés leszúrásánál a legnagyobb vigyázatot arra kell fordítani, hogy a leölt sertés vérével és hulladékaival a ragályozó anyag ne terjesztessék.

A leölésre szánt disznót a falkából ki kell szedni és olyan helyen leszúrni, a hová sem disznó, sem egyéb állat nem férhet. Különösen kerülni kell az olyan helyeket, a melyeken trágya, szalma, szemét, forgács vagy egyéb hulladék van. Lehetőleg tiszta és kemény helyet kell választani, a melyet könnyen és jól lehet azután tisztítani. De ha az a hely mégis szemetes lett volna, legjobb lesz a szemetet összegyűjteni egy teknőben vagy dézsában, miből semmi sem hull ki, alkalmas helyre vinni és ott elégetni vagy mély gödörbe elásni. Nagyobb biztonság okáért a kifolyó vért, ugyiszintén az állat felbontásakor eselő részeket (a ganéjt, hulladékokat) külön edényekbe kell felfogni és gondosan eltávolítani, nehogy az egészséges jószág magát avval befertőztesse.

Miután pedig a legnagyobb vigyázat mellett is megtörténik, hogy a szűrőhelyet akár a vér, akár a ganéj beszennyezte: a sertés testrészeinek eltávolítása után a szűrőhelyet gondosan meg kell tisztogatni.

Ha az ölest olyan helyen teljesítettük, a mely nincsen téglával vagy padlóval burkolva: akkor ott a földet két-három ujjnyi vastagságban lekaparjuk, a lekapart földet félannyi ojtatlan mészszel jól összekeverjük és a trágyagödörbe elássuk, annak idején a trágyával a szántóterületre kiszállítjuk és gondosan alászántjuk. Ellenben, ha a leszúró hely közel vagy padlóval van burkolva, akkor a burkolatot forró luggal erősen lesurroljuk és surolás után jól kiszáradni hagyjuk.

2. A beteg sertés húsának kezelése.

Tapasztalásból mondjuk, hogy a sertésvész úgy terjedt el egy-két udvarból az egész községre, a községből meg a szomszédos falvakra, hogy a beteg disznó húsát a szomszédok meg az atyafiak megvették, kiki a falujába hazavitte, odahaza az asszony megmosta és a mosóvizet, már a mint az szokás, a moslékba öntötte, azután a saját disznájával megittatta.

Hát bizony ezt nem szabad tenni. Főntebb már említettük, hogy a sertésvész disznó vérében millió meg millió számra van meg a betegség csirája, vagyis az a ragályozó anyag, a miről az előbb beszéltünk. Már most, ha a húst megmossuk, ebből a csirából sok kerül a vízbe. Világos, hogy ha az ilyen fertőzött vizet az egészséges disznó megissza, a sertésvésznak csiráját is magába veszi, attól nemcsak maga betegszik meg és pusztulhat el, de a betegséget más disznókra is tovább terjesztheti.

Különösen figyelmeztetjük az olvasót arra, hogy itt nemcsak olyan disznóról beszélünk, a melyet a gazda maga szúr le, hanem olyanról is, a melynek húsát a mészárszékekben vagy a hentesboltban árulják. A székben árult hús sem származik mindig egészséges állattól; ha nem vagyunk elővi-

gyázatosak, bizony abból is átragadhat a baj más disznóra.

Az elővigyázat sok bajtól óvja meg a szegény embert. Legyünk tehát óvatosak, elővigyázók! Azt a vizet, a melyben a disznóhúst öblögettük: soha ne öntsük a moslékba és ne itassuk meg a disznóval; elöntenünk is csak akkor szabad, ha előbb jó sok oltott meszet keverünk abba. Az oltatlan mész még jobb, abból kevesebb is kell.

3. A beteg disznó húsának és szalonnájának élvezése.

A sertésvész-betegség kezdetén leszúrt disznó húsában még nincsen olyan anyag, a mely az ember egészségének megártana, föltéve természetesen, hogy a húst jól megsütik vagy megfőzik.

Ellenben ha a disznó már nagyon beteg és ilyenkor szúrják le, annak a húsának könnyen megbetegíti azt, a ki abból eszik.

A beteg disznó húsának és szalonnájának élvezésénél tehát nagyon óvatosoknak kell lennünk, a nagyon beteg vagy hosszabb időn át szenvedő disznónak sem húsát, sem szalonnáját megenni nem szabad.

Ez a vigyázati szabály szól ugyan a háznál leölt és megánfogyasztásra szánt sertés-húsról is; de szól különösen arra a húsról, a melyet mészárszékekben vagy hentes-boltban közfogyasztásra nyilvánosan árulnak. Az ilyen húst a lakosság egészségének fentartása érdekében különösen szigorú és pontos felvigyázat alatt kell tartani. Ez a felügyelet és ellenőrzés községekben a húsvizsgálattal megbízott vágóhídi biztos teendője, a kinek kötelessége a húst alaposan megvizsgálni és lelkiismeretesen meggyőződni arról, hogy a hús élvezhető-e és gondoskodni arról, hogy az ártalmasnak látszó hús a közfogyasztásból elvonassék és késelem nélkül megsemmisítsék.

4. Eljárás a húsvizsgálathoz.

Elmondjuk már most azt, hogy s miképp kell a hús megvizsgálásánál eljárni. A leölt disznónak mely testrészeit azok, a melyeket a vizsgálónak meg kell tekinteni és mely jelekből lehet a húsnak ártalmatlan vagy káros voltára következtetni.

Véleményt arról, hogy a hús egészséges-e vagy nem, csak az mondhat, a ki az állatot élő állapotban is, meg feldarabolása után is, alaposan megnézte. A vizsgálatnak tehát egyaránt ki kell terjednie úgy az élő állatra, mint leszúrás után a disznónak minden testrészére. De különösen magára a húsról és a szalonnára, ezenkívül főleg még a tüdőre, a belekre és a vesére, mert ezeken fordulnak elő azok a változások, a melyekből a sertésvész-betegséget legjobban lehet felismerni.

5. Az élő sertés megvizsgálása.

Gyakran előfordul, hogy a hús olyankor is egészségesnek látszik, mikor a disznó maga súlyos beteg volt. A húsból magából tehát annak ártalmas vagy ártalmatlan voltát sok esetben biztosan megítélni nem lehet. Ilyenkor megnyugtató útbaigazítást csupán az nyújthat, ha a disznót életében vizsgáljuk meg.

Olyankor, a mikor a sertés hirtelen nagyon megbetegedett és állapota napról napra, sőt sokszor óráról-órára rosszabbodik, ha az orrából vér jön, ha véreset hughozik: biztosan következtetni lehet arra, hogy az emberi egészségre veszedelmes vérbomlás a sertésben már bekövetkezett. Az ilyen beteg disznónak a húsát nem tanácsos megenni, mások számára kimérni meg épen nem szabad, mert a ki ezt teszi, büntetésbe esik, börtönbe is juthat.

Ezért szükséges, sőt elkerülhetlen, kivált a közfogyasztásra szánt disznóknál az, hogy a vágóhídi biztos azokat már a leölés előtt is megtekintse.

6. A romlott és ártalmas hús jelei.

Az emberi egészségre ártalmasnak és romlottnak kell tekinteni az olyan húst, a mely sok vért tartalmaz, úgy hogy összenyomásakor bőven csepeg belőle a vér;

a melynek a színe nem világos barnavörös, hanem sötétbe megy át;

a melyben a rostok (a húsnak szálai) között vörös csíkok és véres erek látszanak;

a mely nagyon nedves vagy pedig többé-kevésbé kocsonyához hasonló.

Az a hús, a mely a megromlásnak ezen jeleit mutatja, még erős átfőzés vagy megsütés után is veszedelmesen megbetegítheti az embert. Az ilyent tehát emberi élvezetre felhasználni semmi szín alatt sem szabad.

7. A romlott és ártalmas szalonna jelei.

Mindenki tudja, hogy az egészséges disznó szalonnája szép fehér, egészen tiszta. Ha a beteg disznó után nyert szalonna az egészséges szalonnához hasonló, vagyis, ha abban vörös erek, véres pontok és csíkok nem láthatók: az ember egészségére még nem káros, de csakis abban az esetben ha zsírnak kiolvasztva használják.

Ellenben, ha a beteg disznó után nyert szalonnában vörös véres erek, véres pontok és csíkok, kivált pedig ha nagyobb sötét vérfoltok láthatók: a szalonna, illetve a hús az ember egészségére káros, emberi fogyasztásra tehát sem nyersen, sem megfűstölve nem alkalmas, de sőt zsírnak kiolvasztva sem szabad azt étkezésre felhasználni, hanem ilyen esetben a szalonna és a hús kiolvasztva csupán ipari célokra (szappanfőzésre) használható fel.

8. A tüdő megvizsgálása.

Ha egészséges disznót ölünk: annak testéből majdnem összes vére kifolyik és csak igen kevés marad vissza a belső részekben. Innét van, a mit minden sertésülő gazda tapasztalt, hogy az egészséges állapotban leszűrt disznó tüdeje halvány rózsaszínű és belőle, kézzel, alig egy-két csepp vért lehet kiperéselni.

Nem így van ez a sertésveszes disznónál. Ennél a tüdő — hiába vették vérit a disznónak — nem halványodik el, hanem sötétvörös marad, sőt helyenként egészen feketevörös színt mutat.

Az egészséges tüdő, ha megtapogatjuk, mindenütt rugalmas, olyan forma mint, a lószőrrel bélelt párna; ha késsel belevágunk, szerzeg; a bemetszés lapjáról finom habos vöröses folyadékot lehet a késsel lekaparni; ha vízbe tesszük, nem merül el, hanem úszik a tetején, mert levegő van benne, mint a felfújt hólyagban.

Ellenben a beteg disznó tüdeje nem rugalmas, hanem egészben vagy egy részében kemény, akár a májat fogná meg; ha belevágunk: nem szerzeg; a vízben alámerül; a vágás lapjáról levakart vöröses folyadék nem habos, mert levegőbuborék nincs benne.

Az ilyen kemény tüdőrézlet gyakran sárgászöld, vagy legalább a közepe táján sárgás színű. Ha megnyomjuk, a kézben szét-töredezik, mint a lágy sajt vagy a túró.

A tüdő külseje, melyet az egészséges disznónál finom, sima, fényes hártya borít: a beteg disznónál homályos, gyakran pedig olyan rakodásokkal van borítva, melyek lágyak és a felületről könnyen lekaparhatók. Olyan a tüdő kívülről, mintha nedves lenne.

9. A belek megvizsgálása.

A sertésvesz a disznó beleiben olyan változásokat okoz, hogy azokból a betegségre mindgyárt a has felbontása után, tehát még a belek felvágása előtt lehet következtetni.

Az a hártya ugyanis, a mely a hasnak egész belsejét kibéleli és a beleket is bevonja (az úgynevezett hashártya), a beteg sertésnél nem olyan sima és fényes, mint az egészséges disznónál lenni szokott, hanem helyenként vöröses színű, fénytelen és véres erek látszanak rajta. Ha a beleket ujainkkal megtapogatjuk: egyes részeken keményebb csomókat éreznünk. Ha pedig a beleket felvágjuk, a belső hártya sötétpirosnak látszik, rajta még sötétebb pontok és csíkok észlelhetők, helyenként pedig olyan piszkossárga rakodmány borítja, a melyet könnyen lehet kaparni.

A hol a keményebb csomót éreznünk, a belső hártyan kerek vagy hosszúka, fakó szürkésárga színű kiemelkedések láthatók, olyan formájúak, mint a minő a csiperke gomba kalapja, sokszor meg olyan mint egy kelés, a melyik már felfakadt. Másutt ismét bemélyedések mutatkoznak, a melyeket erő-

sen felduzzadt sáncz vesz körül. Ezen mélyedések fenekét és a körülöfögő sánczok széleit többnyire piszkos sárga vagy zöldes színű, szétmálló lerakódás borítja.

10. A vesék megvizsgálása.

Ha a disznó a sertésveszben hirtelen és nagyon megbetegedett, ha vért is hűgyozott, leölése után azt fogjuk látni, hogy a vesét sokszor igen sok vér veszi körül, mert a vesze a betegség rossz matériája miatt magától átszakadt. Az ilyen disznónak a húsát nem szabad megenni, de még inkább nem szabad kimérni, vagy az emberek között szétosztani.

11. A hús ártalmasságának egyéb jelei.

A húsban, szalonnában, tüdőben és belekben mutatkozó és főntebb már leirt elváltozásokon és jeleken kívül a disznó felbontásakor gyakran a többi belső részen is szembetűnő jelek vehetők észre. Kivált az gyakran látható, hogy a belső részek aránylag sok vért tartalmaznak; a belső részeket bevonó hártya pedig véres pontok és véres csíkok mutatkoznak.

Ezek a jelek szintén a hús ártalmassága mellett bizonyítanak, kivált abban az esetben, ha a sertés hirtelen betegedett meg és állapota rövid idő alatt nagyon súlyosbodott.

12. A sertésveszen átment sertés hús- és szalonnájának felhasználása.

Nem ritka eset, hogy a sertésveszbe esett disznó nem pusztul el, hanem látszólag megjavul, sőt meg is hizik. Csak később, a leöléskor derül ki aztán, hogy egyik-másik belső részben a betegség maradványa még mindig föllelhető.

A sertésveszen átment disznóknál kivált a tüdőben sajt- vagy túrószerű csomókat, a belekben pedig helyenként kidudorodásokat és ezeken szintén sajt- vagy hasonló felrakodásokat lehet találni. Az ilyen régi eseteknél azonban, nem úgy, mint a frissekben, a sajtos csomók körül, valamint egyebütt is hiányzik a vörösség vagy a vérkiömlés.

Az a kérdés, hogy az ilyen esetekben a húst és szalonnát szabad-e felhasználni?

Mint hogy a tapasztalás beigazolta, hogy ilyen esetben sem a hús, sem a szalonna nem tartalmaznak olyan ártalmas anyagokat, melyek az ember egészségének rosszat tenének: ebből az okból az olyan disznók húsát és szalonnáját, a melyek a leszűrés előtt látszólag egészségesek voltak, vagy csupán a hajtás és szállítás alatt lettek hirtelen rosszul, az ember megeheti, föltéve, hogy a hús és a szalonna különben is épnek és egészségesnek látszik.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1897.

május 1-től.

Keckemét—fűlőpszállási vasút.

reggel	délután	ind.	Keckemét	érk.	reggel	délután
4.—	1.—	ind.	Keckemét	érk.	8.37	9.12
4.09	1.12		Rávagy		8.29	9.03
4.19	1.25		Ballószög m. r. h.		8.19	8.52
4.32	1.43		Helvétia		8.07	8.38
4.41	1.55		Köncsög m. r. h.		7.57	8.27
4.52	2.10		Kerekegyháza		7.46	8.14
5.13	2.37		Ágasegyháza		7.33	7.59
5.37	3.05		Izsák		7.02	7.25
6.—	3.30	érk.	Fűlőpszállás	ind.	6.35	6.56

Keckemét—tiszauzghi vasút.

reggel	délután	ind.	Keckemét	érk.	reggel	délután
3.05	4.45	ind.	Keckemét	érk.	7.04	9.50
3.12	4.52		Műkert		6.58	9.44
3.25	5.09		Urrét		6.46	9.32
3.31	5.15		Kisfai		6.34	9.24
3.50	5.34		Kohári-Szt.-Lőrincz		6.25	9.15
4.11	6.03		Szikra-Alpár		5.56	8.46
4.20	6.20		Tisza-Ugh		5.44	8.34
4.28	6.28	érk.	Tisza-ughi rév	ind.	5.30	8.20

Budapest—Szeged

Budapest	Szeged	Sz.	Sz.	Gy.	Sz.	Gy.	Sz.	Sz.	Sz.
v.	v.	v.	v.	v.	v.	v.	v.	v.	v.
reg.	reg.	reg.	reg.	d. u.	d. u.	este	éjjel		
—	—	8.15	8.30	2.30	4.25	7.—	10.35		
Czegléd	—	6.35	9.30	10.40	3.51	6.44	9.34	12.54	
Nagy-Körös	—	7.51	9.53	11.08	4.09	7.13	10.05	1.36	
Katonatelep	—	8.14	—	11.20	—	7.28	10.20	—	
Keckemét	érk.	—	8.30	10.08	11.29	4.24	7.36	10.28	1.56
—	ind.	5.12	—	10.09	11.37	4.26	7.38	10.37	2.02
Félegyháza	—	5.52	—	10.34	12.11	4.51	8.21	11.23	2.46
Szeged	—	7.42	—	11.40	1.47	5.53	10.—	1.—	4.20

Szeged—Budapest	Sz.	Sz.	Sz.	Gy.	Sz.	Gy.	Sz.
v.	v.	v.	v.	v.	v.	v.	v.
éjjel	—	—	4.55	10.00	1.14	4.12	5.20
Szeged	ind.	1.01	—	—	—	—	—
Félegyháza	—	2.55	—	6.44	11.06	2.55	5.21
Keckemét	érk.	3.32	—	7.23	11.31	3.30	5.46
—	ind.	3.47	5.—	7.25	11.33	3.40	5.48
Katonatelep	—	3.55	5.08	7.33	—	3.48	—
Nagy-Körös	—	3.13	5.22	7.50	11.49	4.10	6.04
Czegléd	—	4.54	5.34	8.26	12.11	4.46	6.26
Budapest	—	7.15	8.20	10.25	1.25	6.50	7.40

Felelős szerkesztő:

Ifj. TÓTH ISTVAN.

Szerkesztőtárs:

Dr. NAGY MIHALY.

Laptulajdonos:

A KECSKEMÉTI SZABADELVŐ PÁRT.

Kiadó:

TÓTH LÁSZLÓ.

NYILT-TÉR.

E rovatban közöltékért nem felelős a szerkesztőség.

A selyem el van égve!

ezt szokták a hölgyek mondani, ha az illető ruhadarabok igen sokszor már a 2-ik 3-ik viselet után a hajtásokban elhasadnak vagy mint a vatta szétmálnak; ezen jelenség nem a „véletlen” által okozott, hanem a selyem, hogy az vastagabbnak s még is olesónak tűnjék fel, tudatosan leszen *csinn-és phosphor-savval* páczolva, melyek a nyerselyem érszálat mintegy szétrágnak; az ilyenmű festési eljárást „*megethelésnek*” nevezik! Mentül jobban óhajtják a selymet megnehézteni, annál több *csinn-fürdő* megyen az keresztül, hogy az ezen mérget tökéletesen magába szívja. Az így festett selyem — a *leg-nemesebb szövés!* — a halál csiráját tehát még mielőtt az a szövészekre kerülne, már is magában rejti. Az ilyen szálaból készült *ugynevezett* selyemszöveteknek, rövid használat után természetesen szakadozniuk kell, mint a gyúró kanócznak a szerint, amint azok többé avagy kevésbé terhelhetek meg. — A drága öltözék (készítési díjjal együtt) tökéletesen értéktelen. Az én valódi *selymeimből* szivesen küldök postafordultával *portó- és vámmentesen* mintákat. **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) **selyemgyára, Zürichben.**

HIRDETÉSEK.

HIRDETMÉNY.

A Keckeméti Kaszinó, **felügyelői állásra** pályázatot hirdet, mely **folyó évi október 1-én lesz elfoglalandó.** Felhívja mindazokat, kik erre vállalkozni kívánnak, hogy a feltételek közlése végett **folyó évi szeptember hó 13-ig** a Kaszinó Elnökségénél jelentkezzenek.

282—2—2

A Kaszinó Einöksége.

Kiadó lakás.

Halasi-útcza 19-ik szám alatt (I tized) két szoba külön bejárattal, bútorttal vagy anélkül kiadó.

278 2—2

Tanoncz-felvétel!

Tóth László könyvnyomdájában

2-3 középiskolát végzett, jomagaviseletű fiú

tanoncznak
fölvéttetik.

5536/1897.

I.

Árverési hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy *Kun Mária, Karolina özvegy Szappanos Lászlóné* végrehajtatónak **ifj. Mádi József** végrehajtást szenvedő elleni 69 frt tőke s jár. iránt végrehajtási ügyében a kecskeméti 10231. sz. tjkben A + (2086. 2 95/6.) hrsz. alatt foglalt és ifj. Mádi József ügy neje Hejjas Julianna nevén álló házbirtok az 1881. év LX. t. cz. 156. §. c) pontja alkalmazásával egészben 1200 frt becsértékben tartozékaival együtt az **1897. évi október 23-án d. e. 9 órakor** mint egyetlen határidőben e kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt e telekkönyvi hatóságnál, valamint Kecskemét városházánál megtekinthető feltételek mellett a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árul szolgáló becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképp s érték-papírban a kiküldött kezeihez bánatpénzül előre letenni.

Kelt Kecskeméten, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1897. évi augusztus 15-én.

Bogoss Endre,
kir. tszéki bíró.

259 1-1

Csödtömeg-eladás.

Vagyonbukott **Cserekyei Imre** csödtügyében a csödválasztmány határozata folytán közhírré tétetik, hogy I. t. 11. szám a. levő üzlethelyiség és mellék-részeiben elhelyezett bolti cikkek, melyek a csödtömeg 1-781. t. sz. a. iratok össze s 3709 frt 90 kr. beszerzési ár mellett 1742 frt 53 kr. becsértéket képviselnek, **folyó évi szeptember hó 18. napjának déli 12 órájáig** alulirt csödtömeg-gondnokhoz benyújtandó s 200 frt bánatpénzzel ellátott zártajánlati verseny útján, — továbbá vagyonbukott I-ső tized 231. sz. a. lakásán levő, a csödtömeg 783-793. t. sz. a. felvett **szó-davizgyártó teljes készülék és üvegek, szó-davizszállító lapos- és lajtos-kocsi, 2 drb kocsis ló s a** leltár 798-807. t. sz. a. összeirt **házi bútorok és eszközök**, a helyszínén f. évi szeptember hó 21-dik napján d. e. 9 órakor tartandó nyilvános árverésen elfognak adadni.

A fentjelzett tárgyak csödtömeg-gondnok közbejöttével megtekinthetők.

Kecskemét, 1897. évi szept. hó 10-én.

Díoszeghy József,

csödtömeg-gondnok.

292 1-1

5828/1897.

Árverési hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a *Kecskeméti Kereskedelmi Iparhitelintézet és Népbank* végrehajtatónak **Nagy Julianna Tasi Lászlóné** végrehajtást szenvedő ellen 150 frt tőke és jár. iránt folyamatban levő végrehajtási ügyében a kecskeméti 2609. sz. tjkben A + 2920 hrsz. alatt foglalt s Nagy Julianna Tasi Lászlóné végrehajtást szenvedő nevén álló 240 frt becsértékű házbirtok, továbbá a kecskeméti 14234. sz. tjkben A + 585. hrsz. alatt foglalt Máriahegyi szőlőbirtokból ugyanezen végrehajtást szenvedő jutalékát képező 136 frt becsértékű fele-rész s mindkét ingatlan illetve jutaléktartozékaival együtt **1897. évi november hó 13-ik** napján d. e. 9 órakor mint egyetlen határidőben e kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt e telekkönyvi hatóságnál, valamint Kecskemét város polgármesteri hivatalánál megtekinthető feltételek mellett a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árul szolgáló becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezeihez bánatpénzül előre letenni.

Kelt Kecskeméten, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1897. évi augusztus 22-én.

Bogoss Endre,
kir. tszéki bíró.

285 1-1

Újabb árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a néhai **özvegy Kovács Károlyné Zilai Julianna** hagyatékánál érdekelve lévő örökösök tulajdonához tartozó s a kecskeméti 1661. sz. tjkben A+1867. hrsz. alatti V. tized 344. számú ház 800 frt — s a kecskeméti 1321. sz. tjkben A+148. hrsz. alatti 10 hold úrréti föld 2900 frt kikiáltási ár mellett, a 4130/1897. számú árvaszéki végzés értelmében, nyilvános árverés útján örökáron eladandó lévén, árverési határidőül **1897. évi október hó 1-ső napjának** délelőtti 9 órája az árvaszék jegyzői hivatalába kitézetik, az árverési feltételek a jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kecskemét, 1897. évi szept. hó 11-én.

Bartha Kalmán,

árvaszéki jegyző.

291 2-1

5493/1897.

Árverési hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy *Sághy Mihály* ügyvéd, úgy az elrendelt esatlakozás folytán *Bartha Gyula* és *Tormássy Ferenc* ügyvéd végrehajtatónak **Szűcs Pál** és neje **Gyulai Julianna** végrehajtást szenvedők eleni 200 frt, illetve 70 frt és 18 frt és jár. iránti végrehajtási ügyében a kecskeméti 5466. sz. tjkben A + 199/b. hrsz. a. foglalt, és Szűcs Pál ügy neje Gyulai Julianna nevén egyenlő arányban álló 8 hold területű úrréti föld, 1139 frt becsértékben, a Sághy Mihály által 5493/97. és Bartha Gyula által 5537/97. sz. a. beadott árverési kérvény következtében tartozékaival együtt, és pedig Sághy Mihálynak az árveréstől elállása esetén is, — ez esetben azonban az 1881. évi 60. t. cz. 156. §. a) pontja alkalmazásával egészben **1897. évi november hó 15-ik napján** d. e. 9 órakor mint egyetlen határidőben, e kir. törvényszék tkvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál, valamint Kecskemét városházánál megtekinthető feltételek mellett, a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árul szolgáló becsár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezeihez bánatpénzül előre letenni.

Kelt a kecskeméti kir. tszék mint tkvi hatóságnál, 1897. augusztus 16-án.

Bogoss Endre,
kir. tszéki bíró.

286 1-1

1 palaczk Korona-sör 18 és 14 kr.

Egy 1/3-as hordó Korona-sör 2 frt 80 kr.

Alulírott évek során át a helybeli pénzintézetek és malmok részvényei, valamint ingatlanok

eladását és vételét

közvetíti, és e téren kifejtett buzgalmával és szolidaritásával sikerült megbízónak megelégedését kiérdemelni. — Kérem a t. közönséget, hogy e nembe vágó megbízásaival ezentúl is megtisztelni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

Bleyer Adolf.

49 25-18

Eladó öt egész és két harmadrész Kecskeméti Központi Takarékpénztári részvény, valamint egy jókarban levő gözeséplőgép teljes felszereléssel, jutányos áron, kedvező feltételek mellett.

A kőbányai

Király-sörfőző Részvénytársaság

== főraktára ==

V. tized 22. szám, hol mindenkor kellőleg hűtött palaczkos és hordós sör kapható.

1 palaczk Király-sör 15 és 12 kr.

1 „ márcz. „ 15 „ 12 „

1 „ Bajor (barna) sör 18 „

Kiadó lakás.

III. tizedben, 72. sz. alatt levő, 7 szobából, konyhából és gazdasági melléképületekből álló lakás nov. 1-től, vagy azonnal is kiadó.

Értekezni lehet **özv. Keresztes Jánosnénál**, Széchenyitér, 11. szám. 272 3-3

50 darab

használt boroshordó (650—700 literes), melyekben igen jó ó-borok voltak; — továbbá egy kettős faborsajtó, bármely órában eladó — alulírott nál.

277-2-2

Domány József,

szőlőbirtokos és bor-nagykereskedő, Aradon.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a néhai **Nagy Istvánné, Csorba Mária** hagyatékánál érdekelve lévő örökösök tulajdonához tartozó s a kecskeméti 135. sz. tjkben A+157. hrsz. alatt foglalt I. tized, 153. népsor számú ház 3000 forint kikiáltási ár mellett a 3784/1897. számú árvaszéki végzés értelmében nyilvános árverés útján örökáron eladandó lévén, árverési határidőül **1897. szeptember 24. napjának** délelőtti 9 órája az árvaszék jegyzői hivatalába kitézetik; az árverési feltételek a jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kecskemét, 1897. szeptember 7.

Bartha Kalmán,

árvaszéki jegyző.

283-2-1

Szagtalan és nyomban száradó

Veritable Laque-CHRISTOPH.

F. C. CHRISTOPH FERENC SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Veritable Laque-CHRISTOPH.

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtatásnak, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajtaknak sajátja, elkerültesse. Emellett a használatra olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk,
sargasbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olaj festék fűdi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen befűd minden foltot, korábbi mázolás ut; van azután

tiszta fénylakk (színezetlen)
új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennélfogva nem fűdi el a famasztát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzetm. (két közepnagyságu szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9¹/₂ márk.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktarak vannak, ide kiténdők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850 éve letező gyártmányt sokfelé utanozzak és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága, K. Berlin.
Kapható **GYENES és FIA** uraknál. 13

The Continental
Bodega Company

Valódi hamisítatlan
külföldi borok

Portbor.
Sherry.
Madeira.
Marsala.
Malaga.
Tarragona s. a.
Legjobb
bevásárlási forrása

Raktár

251 20-5 és főelárusítók:
Dávid Bertalan,
Schwarz Adolf,
Wittmann Károly
urak
Kecskeméten.

A feltaláló dr. Meidinger tanár úr által kizárólag feljogosított gyár

MEIDINGER-KÁLYHÁK

készítésére 288 12-1

HEIM H. cs. és kir. udv. szállító

Budapest, Thonet-udvar. — Bécs, I, Kohlmarkt 7. — Prága, Hybernergasse 7.

Szabadalmazva minden államban. Első díjakkal kitüntetve az összes kiállításokon.
Legelőnyösebben szabályozó, töltő és szellőztető kályha.

Lakások, iskolák, irodák stb. számára, a legegyszerűbb és legpompásabb kiállításban. Tetszés szerinti hosszantartó égési tartam koksz-, 24 órás égési tartam közénfűtéssel. Több szobának fűtése egy kályhát igényel.

Waggon-kályhák.

Heim-féle Meidinger-kályhák.

Övünk az utánzásoktól, miert is hecses ügyelmű ajánljuk az itt feltüntetett védjegyet, mely a kályha ajtajának belső oldalán rá van forrasztva.

MEIDINGER-OFEN
H. HEIM

HEIM-féle HESTIA-KÁLYHÁK.

Heim-féle füstemesztő kandalló.

A kéménykövek teljesen füstmentesek maradnak. Határtalan égési tartam. A már meglévő kandalló-burkolat felhasználható. Egy kandallóval több helyiséget lehet fűteni.

Heim-féle füstemesztő Colifères.

Minden rendszerű központi fűtések.
Szárító készülékek ipari és gazdasági célokra.

Prospektusok és árjegyzékek ingyen és bérmentesen.
Kályháink csak akkor valódiak, ha azok budapesti vagy bécsi raktárainkból szereztek be.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a néhai **Király Imre és neje** hagyatékainál érdekelve lévő örökösök tulajdonához tartozó s a kecskeméti 11298. sz. tjkben A+ 3879. hrsz. alatti s a kecskeméti 3523. sz. tjkben 3880. hrsz. alatt foglalt XI-dik tized 104. és 105. számú **házak** 1200 forint kikiáltási ár mellett a 3527/1897. számú árvaszéki végzés értelmében nyilvános árverés útján örök áron eladandó lévén, árverési határidőül **1897. évi szeptember hó 24-dik napjának** délelőtti 10 órája az árvaszék jegyzői hivatalába kitűzetik, az árverési feltételek a jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kecskemét, 1897. évi szept. hó 7-én.

Bartha Kálmán,
árvaszéki jegyző.

284 2-1

17659/1897.

Hirdetmény.

A városi műkertben levő nyári vendéglő. — a mellékhelyiségek és szerelvényekkel együtt — a folyó 1897. évi november 1-ső napjától számítandó 3 évre újból bérbe adatik.

Ezen bérbeadásra f. évi **szeptember hó 22-ik napján** reggel 9 órakor, a gazdasági osztályban nyilvános árverés fog tartatni, melyre bérletni akarók 50 forint betevő bánatpénzzel ellátva, annak kijelentésével hivatnak meg, hogy a bérleti feltételek az árverés előtti időben is, a gazdasági osztályban megtekinthetők.

Kecskemét, 1897. szeptember 10.

Gazdasági osztály.

289-1-1

A világ legjobb fénymáza!

A ki lábbelijét szép fényes és tartóssá akarja tenni, vásároljon **csak**

Fernolendt cipőfénymázt.

Világos lábbelihöz

Fernolendt természetes bőr-crémet.

Fernolendt-éretisztító-pasta, Fehér bádódobozban,

es. és szab. „**vörös vonat**” bejegyzett védjeggyel és darabokban „**vörös harang**” bejegyzett védjeggyel a legjobb tisztító szer érc- és avégtárgyak részére.

gyár. Alap. 1832. Bécs. **Gyári raktár Bécs, I., Schuler-strasse 21.**

Mindenütt készletben.

Sok értéktelen utánzat miatt vigyázzanak a nevemre. **St. Fernolendt** és a bejegyzett védjegyre.

Cipőfénymáz részére. 32 52-32

GUTORI FÖLDES KELEMEN

aradi gyógyszerész

Margit-crémje.

Margit-Crémje a legjobb arc krémje, rövid idő alatt ifjítja és szépíti az arcot.

Margit-Crémje egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások, bőratka (Mitteser) ellen.

Margit-Crémje egyedüli szer bőrpattanások, arc- és kézvörösség, napbarnítás ellen.

Margit-Crémje bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve ez által rögtön felvételik és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy a szeplővel vagy májfoltokkal fedett arc 3-4 nap alatt alabástrom-fehérré lesz.

Margit-Crémje teljesen ártalmatlan, miután nem zsíros, hanem igen finom, hamar felszívó hatással bír. Az arc nem lesz olyan fényes, mint más krémektől, azért nappal is használható.

Margit-crémje nagy tégegy 1 forint, kicsi 50 krajczár.

Margit-hölgypor fehér, rózsás és krémje 60 kr.

Margit-szappan 1 doboz 35 kr.

Margit-fogpép 1 doboz 50 kr.

Csak akkor valódi, ha minden doboz „gutori FÖLDES KELEMEN” gyógyszerész Aradon felirattal és címerrel van ellátva.

Egyedüli főraktáros:
Katona Zsigmond gyógyszerész,
Kecskeméten. 25-13

202

Csödtömeg-eladás.

Vb. Kubinyi Konrád csödtömegéhez leltározott s a leltár 1-499 tétel számai alatt elsorolt 1014 forint 23 krajczár becsült **fűszer-vegyeskereskedelmi cikkek és bolti felszerelések** az id. csödválasztmány, illetve csödbírósági határozat folytán egy tömegben ajánlati verseny útján a következő feltételek mellett adtnak el:

1. A zárt ajánlatok 300 forint bánatpénzzel a folyó évi **szeptember 19 napjának** d. e. 12 óráig alulírt tömeggondnoknál adandók be.
2. Az ajánlat ajánlattevőre azonnal kötelező, a csödtömegre azonban csak az esetben, ha azt a csödválasztmány, illetve a csödbíróság elfogadja.
3. Köteles vevő az ajánlat elfogadásától számított 3 nap alatt az egész vételárat a tömeggondnok kezéhez lefizetni és a megvett tárgyakat azonnal átvenni.
4. A vétel utáni illetéket vevő viseli.
5. Ezen feltételek meg nem tartása esetén vevő bánatpénzét elveszti és a megvett tárgyak vevő kára és veszélyére, újabb ajánlat útján vagy bírói árverésen el fognak adatni.
6. Az eladás tárgyát képező árúért azok leltári minősége és mennyisége tekintetében a tömeg felelősséget nem vállal.
7. Az eladás tárgyát képező dolgok itt Kecskeméten, tömeggondnok közbenjöttével, megtekinthetők.

Kecskeméten, 1897. szeptember 10.

Magyar Pál,
ügyvéd, tömeggondnok.

290-1-1

Ódondászat.

Mély tisztelettel van szerencsém a n. é. könyvvásárló közönségnek szives tudomására hozni, hogy 4 év óta fennálló könyvkereskedésem egy a mai kor színvonalán álló

Ódondászattal

(modern antiquarium)

bővíttem ki.

Nagy raktárt tartok: *iskolakönyvekből, magyar, német, francia szépirodalmi művekből, tudományos és szakkönyvekből, ifjúságiratok, képekonyvek és zeneművekből* (kották) stb. stb., teljesen jó karban, melyen leszállított áron.

Bárhol és bárki által hirdett könyv általam a legrövidebb idő alatt *ugyanazon* áron megszerezhető.

Egyes munkákat, iskolai könyveket, vagy egész könyvtárakat mindenkor a legjobb árak mellett veszek, vagy becserelek; egyes könyvtárakat berendezek, felzerlek és kibővítek, intézetek és magán gyűjtők számára.

Kiváló tisztelettel

Első kecskeméti könyvódonászat
Steiner Mihály
könyv-, zenemű-, papírkereskedés, könyvnyomda
Telefon sz. 100. KECSKEMÉTEN. Telefon sz. 100.

Ódondászat (modern antiquarium).

Birtok eladás.

Özv. Horváth Lászlóné orgoványi birtoka (100 hold 1200 □-ölvél) a rajta lévő gazdasági épületekkel és lakkházal együtt, szabadkézből **eladó.**

Értekezni lehet a tulajdonosnővel Kun-szentmiklósi lakásán.

287